

MEZEI EMESE

Történelem
 MA, 1. félév
 Károli Gáspár Református Egyetem
 Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:
 Dr. Bognár Zalán
 egyetemi docens, KRE BTK

MAGYAR ZSIDÓ MUNKASZOLGÁLATOSOK SZOVJET HADIFOGSÁGBAN A SZOVJET ÉS MAGYAR FORRÁSOK TÜKRÉBEN

Kulcsszavak: Zsidó, hadifogság, munkaszolgálat, II. világháború

A második világháború idején a keleti frontra kivezényelt zsidó származású kiegészítő kényszermunkaszolgálatosok közül hozzávetőlegesen 20-25 ezer fő kerülhetett szovjet hadifogságba. A fogságba esett munkaszolgálatos sorsát és fogságuk körülményeit a korábbi szakirodalom csak felszínesen tárgyalja, a figyelmét főként a fogságba esés körülményeire, azon belül is a doni katasztrófa idején elfogottakra fókuszálva. A jelen dolgozat célja ezeknek a körülményeknek a részletesebb feltárása és bemutatása, a korábbi szakirodalom kiegészítése, avagy korrigálása, a rendelkezésre álló források komparatív analízisén keresztül. A dolgozat Botos János: Magyar zsidók szovjet lágerekben, 1939-1956 című könyvének névjegyzékeinek, a Hadtörténelmi Levéltár humanitárius anyagában és a Magyar Nemzeti Levéltár külügyi iratanyagában található különböző munkaszolgálatos hadifogoly névjegyzékek, illetve a HM és MNL által működtetett digitalizált levéltári források adatbázisainak összevetésével elkészített adatbázis kvantitatív és kvalitatív elemzésén alapszik. A statisztikai elemzés a rendelkezésre álló egyéb levéltári- és publikált források, összesen 6 hazai és külföldi levéltári iratanyagában megtalálható egodokumentumok, köztük levelek, visszaemlékezések és interjúk elemzésével egészül ki. A statisztikai analízis és a források vizsgálatán keresztül a dolgozat bemutatja a szovjet hadifogságba került zsidó munkaszolgálatosok fogságba kerülését és fogságban eltöltött idejét meghatározó sémákat és jelenségeket, illetve kijelöli a lehetséges későbbi kutatási irányokat.